

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 466



Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

61 metai

2018 m. gruodžio 28 d.

Turinys

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REKOMENDACIJOS

Taryba

2018/C 466/01	2018 m. gruodžio 7 d. Tarybos rekomendacija dėl sustiprinto bendradarbiavimo kovojant su ligomis, kurių galima išvengti skiepijant	1
---------------	--	---

IV Pranešimai

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

Europos Parlamentas

2018/C 466/02	2018 m. gruodžio 10 d. Europos Parlamento biuro sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklės	8
---------------	--	---

Europos Komisija

2018/C 466/03	Euro kursas	11
2018/C 466/04	Europos Sąjungos kombinuotosios nomenklatūros paaiškinimai	12

2018/C 466/05	Komisijos pranešimas dėl dabartinių valstybės pagalbos susigrąžinimo palūkanų normų ir nuo 2019 m. sausio 1 d. taikomų orientacinių bei diskonto normų 28 valstybėms narėms (<i>Paskelbta remiantis 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 10 straipsniu (OL L 140, 2004 4 30, p. 1)</i>)	14
2018/C 466/06	Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė	15
2018/C 466/07	Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė	16
2018/C 466/08	Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė	17
2018/C 466/09	Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė	18
2018/C 466/10	Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė	19
2018/C 466/11	Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė	20

VALSTYBIŲ NARIŲ PRANEŠIMAI

2018/C 466/12	Komisijos pranešimas, teikiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių 17 straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka. Kvietimas dalyvauti su viešosiomis paslaugomis susijusius įsipareigojimus atitinkančių reguliariojo oro susisiekimo paslaugų teikimo konkurse ⁽¹⁾	21
2018/C 466/13	2019 m. švenčių dienos	22

V Nuomonės

KITI AKTAI

Europos Komisija

2018/C 466/14	Bendrojo dokumento, kuris iš dalies pakeistas pateikus nereikšmingo pakeitimo paraišką pagal Reglamento (ES) Nr. 1151/2012 53 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, paskelbimas	24
---------------	--	----

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REKOMENDACIJOS

TARYBA

TARYBOS REKOMENDACIJA

2018 m. gruodžio 7 d.**dėl sustiprinto bendradarbiavimo kovojant su ligomis, kurių galima išvengti skiepijant**

(2018/C 466/01)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 168 straipsnio 6 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 168 straipsnį žmonių sveikatos aukšto lygio apsauga turi būti užtikrinama nustatant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos ir veiklos kryptis. Sąjunga, savo veikla papildydama valstybių narių politiką, turi siekti gerinti visuomenės sveikatą, užkirsti kelią žmonių fiziniams ir psichiniams negalavimams ir ligoms bei pašalinti pavojaus fizinei ir psichinei sveikatai šaltinius;
- (2) pagal SESV 168 straipsnio 6 dalį Taryba Komisijos pasiūlymu gali tame straipsnyje nurodytais tikslais priimti rekomendacijas siekiant gerinti visuomenės sveikatą, visų pirma kiek tai susiję su kova su labiausiai sveikatą pakertančiomis ligomis, taip pat su didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai stebėsena, išankstiniu įspėjimu apie jas ir kova su jomis. Ligos, kurių galima išvengti skiepijant, laikomos labiausiai sveikatą pakertančiomis ligomis;
- (3) skiepijimas yra viena iš veiksmingiausių ir ekonomiškai efektyviausių XX amžiuje sukurtų visuomenės sveikatos priemonių ir tebėra pagrindinė užkrečiamų ligų pirminės prevencijos priemonė;
- (4) nors už skiepijimų programas yra atsakingos valstybės narės, atsižvelgiant į tarpvalstybinių ligų, kurių galima išvengti skiepijant, pobūdį ir tuos pačius sunkumus, kylančius įgyvendinant nacionalines imunizacijos programas, būtų naudinga geriau suderinti ES veiksmus ir požiūrius, skirtus užkirsti kelią epidemijoms ir ligoms, kurioms būdingas tarpvalstybinis aspektas, plitimui arba jį pašaboti;
- (5) per socialinę žiniasklaidą ir aršius skiepijimo priešininkus sparčiai plintant klaidingai informacijai formuojasi neteisinga nuomonė, dėl kurios visuomenės dėmesys nukreipiamas nuo skiepijimo naudos pavieniams asmenims bei visai visuomenei ir nuo užkrečiamųjų ligų keliamos rizikos, ir taip didėja nepasitikėjimas ir neįrodyto neigiamo poveikio baimė. Reikia imtis veiksmų siekiant sustiprinti dialogą su piliečiais, suprasti tikruosius jiems susirūpinimą bei abejones dėl skiepijimo keliančius klausimus ir juos tinkamai spręsti atsižvelgiant į individualius poreikius;
- (6) sveikatos priežiūros darbuotojai atlieka vieną iš svarbiausių vaidmenų siekiant geresnių skiepijimo aprėpties rodiklių. Siekiant remti jų pastangas, jiems turėtų būti suteikta galimybių toliau mokytis ir dalyvauti mokymuose skiepijimo klausimais pagal nacionalines rekomendacijas;
- (7) siekiant apsaugoti sveikatos priežiūros darbuotojus ir jų pacientus, reikėtų reaguoti į tokius atvejus, kai tokių darbuotojų skiepijimo aprėpties rodikliai yra laikomi nepakankamais atsižvelgiant į nacionalines rekomendacijas;
- (8) kadangi skiriasi valstybių narių skiepijimų kalendoriai (kalbant apie rekomenduojamus skiepus, naudojamų vakcinų rūšis, skiriamų dozių skaičių ir skiepijimo laiką), didėja rizika, kad piliečiai, visų pirma vaikai, persikeldami gyventi iš vienos valstybės narės į kitą, gali likti nepaskiepyti nuo kurios nors ligos;

- (9) siekiant, kad piliečiai turėtų daugiau galimybių pasinaudoti imunizacijos paslaugomis, būtina dėti tikslines pastangas pasiekti pažeidžiamiausius visuomenės narius, visų pirma per bendruomeninius paslaugų teikėjus. Europos struktūriniai fondai, ypač Europos socialinis fondas (ESF) ir Europos regioninės plėtros fondas (ERPF), suteikia svarbių galimybių valstybėms narėms sustiprinti sveikatos priežiūros darbuotojų mokymą su vakcinomis susijusiais klausimais ir padidinti sveikatos priežiūros infrastruktūros pajėgumus skiepijimo srityje;
- (10) demografiniai pokyčiai, žmonių judumas, klimato kaita ir blėstantis imunitetas – veiksniai, prisidedantys prie epidemiologinių pokyčių, susijusių su ligų, kurių galima išvengti skiepį, poveikiu, todėl rengiant skiepijų programas neužtenka orientuotis vien į vaikystės etapą – reikia taikyti viso gyvenimo perspektyvos požiūrį. Šiuo požiūriu siekiama užtikrinti tinkamą apsaugą per visą gyvenimą ir jį taikant prisidedama prie sveikos gyvensenos bei sveiko senėjimo, taip pat prie sveikatos priežiūros sistemų tvarumo;
- (11) vakcinų trūkumas daro tiesioginę įtaką nacionalinių skiepijų programų kūrimui ir įgyvendinimui. Valstybės narės patiria įvairių sunkumų, susijusių su vakcinų tiekimo sutrikimais, gamybos pajėgumai ES tebėra riboti ir tebekyla sunkumų šalims dalytis vakcinomis tarpvalstybiniu mastu, o koordinuoto perspektyvinio planavimo trūkumas prisideda prie poreikio neapibrėžtumo. Tokiomis aplinkybėmis, kilus užkrečiamųjų ligų protrūkiams, Europos Sąjunga ir jos piliečiai tebebūtų pažeidžiami;
- (12) dėl poreikio daryti sparčią pažangą naujų vakcinų mokslinių tyrimų ir plėtros srityje ir siekiant patobulinti arba pritaikyti esamas vakcinas, reikia novatoriškų partnerystių ir platformų, aukšto lygio ekspertinių žinių, tvirtesnės mokslo sričių ir sektorių tarpusavio sąsajos, taip pat būtinos investicijos į socialinius ir elgsenos mokslinius tyrimus siekiant geriau suprasti su konkrečiomis aplinkybėmis susijusius veiksnius, lemiančius nepasitikėjimą skiepiais;
- (13) Tarybos išvadose dėl skiepavimo kaip veiksmingos priemonės visuomenės sveikatos srityje ⁽¹⁾ jau nurodyta keletas šių pagrindinių iššūkių bei tolesni veiksmai, be to, valstybės narės ir Komisija raginamos imtis bendrų veiksmų siekiant dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais skiepavimo politikos srityje;
- (14) Tarybos išvadose dėl vaikų imunizacijos ⁽²⁾ konkrečiai raginama tobulinti imunizacijos registrus ir informavimo sistemas siekiant pagerinti skiepijų programų stebėseną ir sudaryti palankesnes sąlygas skiepavimo paslaugų teikėjams tarpusavyje keistis informacija;
- (15) Komisijos komunikate dėl bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos įgyvendinimo ⁽³⁾ ir Komunikate dėl 2012–2020 m. E. sveikatos veiksmų plano ⁽⁴⁾ primenama skaitmeninės sveikatos darbotvarkės svarba ir būtinybė skirti prioritetą e. sveikatos ir didžiaisiais duomenimis grindžiamų sprendimų kūrimui. Šios iniciatyvos sustiprintos Komisijos komunikatu „Sudaryti sąlygas skaitmeninei sveikatos priežiūros ir slaugos transformacijai bendrojoje skaitmeninėje rinkoje“ ⁽⁵⁾, siekiant užtikrinti šiuolaikiškus ir tvarius sveikatos priežiūros modelius ir suteikti galių piliečiams bei sveikatos priežiūros darbuotojams;
- (16) Direktyvoje 2000/54/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su biologinių veiksnių poveikiu darbe ⁽⁶⁾, nustatyti būtiniausi reikalavimai siekiant užtikrinti darbuotojų apsaugą, įskaitant reikalavimą siūlyti anksčiau neimunizuotiems darbuotojams pasiskiepyti, o Tarybos direktyvoje 2010/32/ES, kuria įgyvendinamas Europos ligoninių ir sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos ir Europos viešųjų paslaugų profesinių sąjungų federacijos bendrasis susitarimas dėl su(si)žeidimų aštriais instrumentais prevencijos ligoninių ir sveikatos priežiūros sektoriuje ⁽⁷⁾, numatyta, kad jei atlikus rizikos vertinimą nustatoma, jog darbuotojų saugai ir sveikatai kyla rizika dėl veikliųjų biologinių medžiagų, nuo kurių yra veiksmingų skiepų, poveikio, darbuotojams turėtų būti siūloma pasiskiepyti;

⁽¹⁾ Tarybos išvados dėl skiepavimo kaip veiksmingos priemonės visuomenės sveikatos srityje (2014/C 438/04) (OL C 438, 2014 12 6, p. 3).

⁽²⁾ Tarybos išvados dėl vaikų imunizacijos: vaikų imunizacijos Europoje laimėjimai bei uždaviniai ir tolesni veiksmai (OL C 202, 2011 7 8, p. 4).

⁽³⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūra. Sujungta bendroji skaitmeninė rinka visiems“ (COM/2017/0228).

⁽⁴⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2012–2020 m. E. sveikatos veiksmų planas“ (COM/2012/736).

⁽⁵⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „Sudaryti sąlygas skaitmeninei sveikatos priežiūros ir slaugos transformacijai bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, suteikti galių piliečiams, kurti sveikesnę visuomenę“ (COM(2018)233).

⁽⁶⁾ 2000 m. rugsėjo 18 d. Tarybos direktyva 2000/54/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su biologinių veiksnių poveikiu darbe (OL L 262, 2000 10 17, p. 21).

⁽⁷⁾ 2010 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyva 2010/32/ES, kuria įgyvendinamas Europos ligoninių ir sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos ir Europos viešųjų paslaugų profesinių sąjungų federacijos bendrasis susitarimas dėl su(si)žeidimų aštriais instrumentais prevencijos ligoninių ir sveikatos priežiūros sektoriuje (OL L 134, 2010 6 1, p. 66).

- (17) Sprendime 1082/2013/ES dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai ⁽¹⁾ nustatytas pagrindas, kuriuo remiantis gali būti kuriamas savanoriškas medicininių atsako į dideles tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai priemonių išankstinio įsigijimo mechanizmas;
- (18) Tarybos išvadose dėl Europos Sąjungos sveikatos sistemų bendrų vertybių ir principų ⁽²⁾ patvirtinti svarbiausi universalumo, galimybės naudotis geros kokybės sveikatos priežiūra, teisingumo ir solidarumo principai bei vertybės – jie yra itin svarbus siekiant užtikrinti vienodas galimybes gauti skiepavimo paslaugas pagal nacionalines ir regionines imunizacijos programas neatsižvelgiant į amžių, socialinę padėtį ar geografinę vietovę;
- (19) Reglamentu (EB) Nr. 851/2004 ⁽³⁾ Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) įgaliojamas remti užkrečiamųjų ligų prevenciją bei kontrolę ir skatinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir patirtimi atsižvelgiant į skiepavimo programas. Be to, ECDC koordinuoja duomenų rinkimą, tvirtinimą, analizę ir duomenų platinimą ES lygmeniu, įskaitant duomenis apie skiepavimo strategijas;
- (20) Direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus ⁽⁴⁾, ir Reglamentu (ES) Nr. 726/2004, įsteigiančiu Europos vaistų agentūrą ⁽⁵⁾, priežiūros institucijos įgaliojamos propaguoti ir saugoti visuomenės sveikatą, suteikiant leidimus naudoti saugias ir veiksmingas vakcinas ir po leidimo prekiauti suteikimo nuolat atliekant jų naudos ir rizikos profilio vertinimą;
- (21) Komisijos Bendros sveikatos koncepcija grindžiamu veiksmų planu ⁽⁶⁾ ES valstybėms narėms padedama kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms ir raginama supaprastinti leidimų naudoti naujus antibakterinius vaistus suteikimo procedūras, taip pat skatinti naujų vakcinų nuo patogeninių sukėlėjų, siejamų su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, mokslinius tyrimus ir plėtrą;
- (22) 2018 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl nepasitikėjimo skiepais ir sumažėjusio pasiskiepėjusių žmonių skaičiaus Europoje ⁽⁷⁾ valstybės narės raginamos užtikrinti pakankamą sveikatos priežiūros darbuotojų skiepimą, imtis veiksmingų priemonių kovojant su klaidingos informacijos platinimu ir įgyvendinti priemonės, kuriomis didinamas vaistų prieinamumas. Be to, Komisija raginama sudaryti palankesnes sąlygas visoje ES taikyti labiau suderintą skiepimų kalendorių;
- (23) Komisijos parengto Kovos su melagingų naujienų ir internetinės dezinformacijos skleidimu veiksmų plano tikslas – padėti parengti kovos su dezinformacijos skleidimu ES lygmens strategiją, o Komisijos komunikate dėl kovos su dezinformacija ⁽⁸⁾ kalbama apie su dezinformacijos skleidimu interneto platformose susijusius iššūkius;
- (24) Komisija nuo 2000 m., kai pradėjo veikti Visuotinis vakcinų aljansas (GAVI), per šį aljansą padeda didinti 77-ių vargingiausių šalių galimybes gauti šiuolaikinių būtiniausių vakcinų. Iki 2015 m. buvo skirta 83 mln. EUR – tai padėjo 2011–2015 m. laikotarpiu visapusiškai imunizuoti 277 mln. vaikų; 2016–2020 m. laikotarpiu išpareigota skirti dar 200 mln. EUR, siekiant 2016–2020 m. imunizuoti dar 300 mln. vaikų;
- (25) 2012 m. Pasaulio sveikatos asamblėjoje sveikatos ministrai patvirtino pasaulinį skiepavimo veiksmų planą siekdam užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2020 m. nė vienas asmuo neliktų nepaskiepytas gyvybiškai būtinomis vakcinomis. 2014 m. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Europos regioninis komitetas patvirtino 2015–2020 m. Europos skiepavimo veiksmų planą;

⁽¹⁾ 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas 1082/2013/ES dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2119/98/EB (OL L 293, 2013 11 5, p. 1).

⁽²⁾ Tarybos išvados dėl Europos Sąjungos sveikatos sistemų bendrų vertybių ir principų (OL C 146, 2006 6 22, p. 1).

⁽³⁾ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 851/2004, steigiantis Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą (OL L 142, 2004 4 30, p. 1).

⁽⁴⁾ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67).

⁽⁵⁾ 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 726/2004, nustatantis Bendrijos leidimų dėl žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiantis Europos vaistų agentūrą (OL L 136, 2004 4 30, p. 1).

⁽⁶⁾ Komisijos komunikatas „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planas“ (COM(2017)339).

⁽⁷⁾ Europos Parlamento rezoliucija dėl nepasitikėjimo skiepais ir sumažėjusio pasiskiepėjusių žmonių skaičiaus Europoje (dar nepaskelbta OL).

⁽⁸⁾ Komisijos komunikatas „Europos kova su internetine dezinformacija“ (COM(2018)236).

- (26) Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ⁽¹⁾ 3 tikslu „Užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę“ pabrėžiama vakcinų svarba apsaugant žmones nuo ligų. Be to, Europos konsensuse dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“ ⁽²⁾ ES ir jos valstybės narės dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą apsaugoti kiekvieno asmens teisę į aukščiausią pasiekiamą fizinės ir psichinės sveikatos lygį, be kita ko, padedant užtikrinti galimybę visiems gauti įperkamus būtiniausių vaistų ir vakcinų;
- (27) vykdant 2018 m. pradėtus Bendruosius veiksmus skiepavimo srityje, kurie yra bendrai finansuojami pagal trečiąją Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programą ⁽³⁾, daugiausia dėmesio turi būti skiriama keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiems su nacionaline skiepavimo politika, taip pat elektroninių imunizacijos informacinių sistemų techninių reikalavimų nustatymui, vakcinų poreikio prognozėms, prioritetų nustatymui vykdant mokslinius tyrimus ir plėtrą vakcinų srityje, taip pat moksliniams tyrimams, skirtiems nepasitikėjimo skiepais problemai spręsti;
- (28) šioje rekomendacijoje pateiktais siūlomais veiksmais siekiama didinti visuomenės sveikatos saugumą, mažinti valstybių narių nelygybę ir didinti vakcinų tiekimo vidaus rinkoje saugumą. Šiais veiksmais, atsižvelgiant į nevienodą valstybių narių pradinę padėtį, kalbant apie imunizacijos politiką, institucinę sistemą, regionų skirtumus ir pajėgumus teikti sveikatos priežiūros paslaugas, yra papildoma ir stiprinama visų valstybių narių nacionalinė politika ir veiksmai;
- (29) ši rekomendacija atitinka subsidiarumo ir proporcingumo principus,

REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS:

1. atitinkamai nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu parengti ir įgyvendinti skiepavimų planus, kurių tikslas – padidinti skiepavimo aprėptį, kad ne vėliau kaip 2020 m. būtų pasiekti PSO Europos skiepavimo veiksmų plane nustatyti tikslai ir uždaviniai. Į šiuos planus galėtų būti įtrauktos nuostatos dėl, pavyzdžiui, tvaraus finansavimo ir vakcinų tiekimo, skiepavimo visą gyvenimą požiūrio, pajėgumo reaguoti į ekstremalias situacijas, taip pat komunikavimo ir propagavimo veiklos;
2. siekti tikslo, kad, visų pirma tymų atveju, ne vėliau kaip 2020 m. tikslinės vaikų populiacijos skiepavimo aprėpties rodiklis būtų 95 %, skiriant dvi vakcinos dozes, ir stengtis pašalinti visų kitų amžiaus grupių imunologines duobes siekiant, kad ES būtų išnaikinti tymai;
3. nustatyti reikalavimą reguliariai tikrinti skiepavimo statusą, taip pat nuolat užtikrinti galimybę pasiskiepyti įvairiais gyvenimo etapais – tai daryti reguliarių apsilankymų pirminės sveikatos priežiūros įstaigose metu ir įgyvendinant papildomas priemones, pavyzdžiui, taikytinas pradedant lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigą ar mokyklą, darbe ar priežiūros paslaugas teikiančiose įstaigose, pagal nacionalinius pajėgumus;
4. sudaryti palankesnes sąlygas gauti skiepavimo paslaugas nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu:
 - a) supaprastinant ir padidinant skiepavimo pasiūlos galimybes, pasitelkiant bendruomeninius paslaugų teikėjus, ir
 - b) užtikrinant tikslinį pažeidžiamiausių asmenų grupių informavimą, įskaitant socialiai atskirtų asmenų grupes, siekiant panaikinti su skiepavimo aprėptimi susijusią nelygybę ir trūkumus;
5. skatinti aukštojo mokslo institucijas ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus apsvaistinti galimybę į nacionalines medicinos srities mokymo programas ir visas tęstinio medicininio švietimo programas, skirtas visų sektorių sveikatos priežiūros darbuotojams, kaskart, kai tai rekomenduojama, įtraukti ir stiprinti mokymus apie ligas, kurių galima išvengti skiepiant, vakcinologiją ir imunizaciją, taip pat šioje srityje bendradarbiauti su minėtomis institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais, siekiant sustiprinti tą svarbų vaidmenį, kurį jie atlieka siekiant geresnių skiepavimo aprėpties rodiklių.

Pasinaudoti ESF ir ERPF teikiamomis galimybėmis siekiant remti sveikatos priežiūros darbuotojų dalyvavimą mokymuose ir įgūdžių ugdymą ligų, kurių galima išvengti skiepiant, vakcinologijos ir imunizacijos srityse, taip pat stiprinti nacionalinius ir regioninius sveikatos priežiūros infrastruktūros pajėgumus skiepavimo srityje, įskaitant elektronines imunizacijos informacines sistemas;

⁽¹⁾ 2015 m. rugėjo 25 d. priimta Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucija 70/1 „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“

⁽²⁾ Tarybos, Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybės atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos bendras pareiškimas Naujasis Europos konsensusas dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“ (OL C 210, 2017 6 30, p. 1).

⁽³⁾ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 282/2014, kuriuo nustatoma trečioji daugiametė Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1350/2007/EB (OL L 86, 2014 3 21, p. 1).

6. kai reikia, intensyviau vykdyti komunikavimo veiklą ir didinti informuotumą apie skiepavimo naudą:
- a) pateikiant mokslinius įrodymus taip, kad jie būtų suprantami nespecialistams, pasinaudojus įvairiomis kontekstu grindžiamomis strategijomis, taip siekiant kovoti su klaidingos informacijos sklaidimu, be kita ko, pavyzdžiui, skaitmeninėmis priemonėmis bei užmezgant partnerystės ryšius su pilietine visuomene ir kitais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais;
 - b) įtraukiant atitinkamus subjektus, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros darbuotojus, švietimo srities suinteresuotuosius subjektus, socialinius partnerius ir žiniasklaidą – kaip informacijos sklaidėjus, ir siūlant jiems mokymus, siekiant kovoti su budrumo praradimu ir padidinti pasitikėjimą imunizacija;
7. išnagrinėti galimybes vystyti sveikatos ir sveikatos priežiūros įstaigų pajėgumus turėti elektroninę informaciją apie piliečių skiepavimo statusą, pavyzdžiui, remiantis informacinėmis sistemomis, kuriose yra įdiegta priminimo funkcija ir kurias naudojant galima kaupti visų amžiaus grupių asmenų skiepavimo aprėpties naujausius duomenis, taip pat susieti įvairių sveikatos priežiūros sistemų duomenis ir jais keistis;
8. kai tikslinga, didinti paramą moksliniams tyrimams ir inovacijoms vakcinų srityje, kad būtų užtikrinta pakankamai išteklių sparčiai pažangai kuriant naujas ar tobulinant jau esamas vakcinas, taip pat padėti panaudoti mokslinius tyrimus vakcinų srityje tam, kad nacionalinės arba regioninės skiepavimo programos ir politika būtų labiau pagrįstos informacija.

PALANKIAI VERTINA KOMISIJOS KETINIMĄ GLAUDŽIAI BENDRADARBAUJANT SU VALSTYBĖMIS NARĖMIS IMTIS ŠIŲ VEIKSMŲ:

9. siekti tikslo sukurti ECDC koordinuojamą *Europos informacijos apie skiepimą mainų* (EVIS) sistemą, kad būtų galima:
- a) kartu su nacionalinėmis visuomenės sveikatos priežiūros įstaigomis:
 - i) išnagrinėti galimybes ne vėliau kaip 2020 m. parengti gaires dėl ES bazinio skiepimų kalendoriaus, atsižvelgiant į PSO rekomendacijas dėl reguliarios imunizacijos, siekiant geriau suderinti nacionalinius kalendarius ir skatinti Sąjungos piliečių lygiateisiškumą sveikatos apsaugos srityje, taip pat galimybes sukurti bendrą skiepų kortelę;
 - ii) didinti nuoseklumą, skaidrumą ir stiprinti nacionalinių ir regioninių skiepimų planų vertinimo metodus – tai daryti dalijantis moksliniais įrodymais ir priemonėmis padedant nacionalinėms techninėms imunizacijos ekspertų patariamosioms grupėms;
 - iii) bendradarbiaujant su PSO sukurti ES metodus ir parengti gaires dėl duomenims taikomų reikalavimų, susijusių su įvairių amžiaus grupių asmenų (įskaitant sveikatos priežiūros darbuotojus) skiepavimo aprėpties rodiklių geresne stebėseną, rinkti tokius duomenis ir jais dalytis ES lygmeniu;
 - b) ne vėliau kaip 2019 m., padedant Europos vaistų agentūrai, sukurti Europos informacijos apie skiepus portalą, kad būtų galima internete teikti objektyvius, skaidrius naujausius įrodymus, susijusius su skiepimu ir vakcinomis, jų nauda bei sauga ir farmakologinio budrumo procesu;
 - c) kovoti su internete sklaidžiama klaidinga informacija apie vakcinas bei kurti įrodymais grindžiamas informacijos rinkimo priemones ir rengti gaires siekiant padėti valstybėms narėms reaguoti į nepasitikėjimą skiepais, laikantis Komisijos komunikato dėl kovos su internetine dezinformacija;
10. padedant Europos vaistų agentūrai ir bendradarbiaujant su ECDC nuolat ES lygmeniu stebėti vakcinų ir skiepavimo teikiamą naudą ir keliamą riziką, be kita ko, naudojantis stebėjimo po pateikimo rinkai tyrimais;
11. dirbti siekiant sukurti metodus ir didinti pajėgumus, kad būtų galima įvertinti santykinę vakcinų ir skiepimų programų veiksmingumą;
12. stiprinti veiksmingą Sąjungos taisyklių dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su biologinių veiksmų poveikiu darbe, kaip nustatyta Direktyvoje 2000/54/EB ir Tarybos direktyvoje 2010/32/ES, taikymą, atsižvelgiant į nacionalines kompetencijas, visų pirma remiant testinių sveikatos priežiūros darbuotojų mokymą, stebint jų imunizacijos statusą ir prirėkus aktyviai siūlant pasiskiepyti, siekiant užtikrinti tinkamą pacientų ir sveikatos apsaugos darbuotojų saugos lygį;
13. pateikti įrodymus ir duomenis, be kita ko, per Europos mokyklų tinklą, siekiant remti valstybių narių pastangas stiprinti su vakcinologija ir imunizacija susijusius aspektus jų nacionalinėse medicinos srities mokymo programose ir pouniversitetinių studijų programose;

14. dirbti siekiant užtikrinti geresnį vakcinų tiekimą ir sumažinti jų trūkumo riziką:

- a) apsvairstant galimybes sukurti virtualiąją Europos duomenų apie vakcinų poreikį ir, jei taikytina, turimas atsargas saugyklą, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas savanoriškai keistis informacija apie turimas atsargas, galimą perteklių ir visuotinį būtiniausių vakcinų trūkumą;
- b) apsvairstant galimybes sukurti valstybių narių vakcinų mainų ligos protrūkio atveju mechanizmo koncepciją, užtikrinant geresnę vakcinų tiekimą ir jų paklausos sąsają;
- c) nagrinėjant galimybes fiziškai kaupiti vakcinas ir užmezgant dialogą su vakcinas gaminančiomis bendrovėmis dėl mechanizmo, kurį taikant būtų lengviau kaupiti vakcinas ir, atsižvelgiant į visuotinį būtiniausių vakcinų trūkumą, užtikrinti jų pakankamumą ligos protrūkio atveju;
- d) kartu su suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma vakcinų gamybos pramonės atstovais, kurių vaidmuo siekiant minėtų tikslų yra itin svarbus, apsvairstant galimybes didinti ES gamybos pajėgumus, užtikrinant nenutrūkstamą tiekimą ir tiekėjų įvairovę;
- e) nagrinėjant vakcinų ar antitoksinių, kurie būtų naudojami kilus pandemijai, netikėtam ligos protrūkiui ir esant nedideliam vakcinos poreikiui (kai mažai ligos atvejų arba labai konkrečioms gyventojų grupėms), bendro pirkimo galimybes;
- f) remiant ES oficialių vaistų kontrolės laboratorijų tinklą ir jo veiklą, kad būtų užtikrinta, jog į ES rinką pateiktos vakcinos būtų labai kokybiškos;
- g) stebint, kaip leidimo prekiauti vaistu turėtojai laikosi jiems nustatyto įpareigojimo užtikrinti nuolatinį vaistų tiekimą (Direktivos 2001/83/EB 81 straipsnis), ir nagrinėjant būdus, kaip užtikrinti, kad būtų dar geriau laikomasi to įpareigojimo;
- h) apsvairstant galimybes padėti, bendradarbiaujant su Europos vaistų agentūra, ankstyvuoju etapu užmegzti dialogą su kūrėjais, nacionalinės politikos formuotojais ir priežiūros institucijomis, kad būtų remiamas leidimų naujoviškoms vakcinoms, įskaitant vakcinas, skirtas kovoti su naujomis grėsmėmis sveikatai, suteikimas;

15. didinti ES ir nacionalinių mokslinių tyrimų ir plėtros vakcinų srityje finansavimo veiksmingumą ir efektyvumą stengiantis:

- a) stiprinti esamas ir steigti naujas partnerystes bei mokslinių tyrimų infrastruktūrą, kurie skirti, be kita ko, klinikiškiems tyrimams;
- b) siekti bendro sutarimo dėl nepatenkintų gyventojų poreikių ir suderintų prioritetų vakcinų srityje, kuriuo būtų galima pasiremti ateityje kuriant vakcinų mokslinių tyrimų finansavimo programas nacionaliniu ir ES lygmenimis, be kita ko, išnaudojant Pasirengimo epidemijoms inovacijų koalicijos (CEPI) ir Bendradarbiavimo pasaulinių mokslinių tyrimų, susijusių su pasirengimu infekcinėms ligoms, srityje iniciatyvos (GloPID-R) teikiamus pranašumus;
- c) apsvairstyti galimybes investuoti į elgsenos ir socialinius mokslinius tyrimus, susijusius su veiksniais, lemiančiais įvairių gyventojų pogrupių ir sveikatos priežiūros darbuotojų nepasitikėjimą skiepais.

PALANKIAI VERTINA KOMISIJOS KETINIMĄ:

16. išnagrinėti nepakankamos skiepavimo aprėpties problemas, kylančias dėl asmenų tarpvalstybinio judėjimo ES, ir ieškoti šių problemų sprendimo galimybių, be kita ko nagrinėjant galimybes ES piliečiams sukurti bendrą skiepų kortelę/pasą (kurioje (-iame) būtų atsižvelgta į galimai skirtingus nacionalinius skiepavimų kalendorius ir) kuri (-s) būtų suderinama (-s) su elektroninėmis imunizacijos informacinėmis sistemomis ir pripažinta (-s) tinkama naudoti užsienio šalyse, nedubliuojant darbo nacionaliniu lygmeniu;
17. siekti tikslo reguliariai, pavyzdžiui, vykstant procesui „Sveikatos būklė ES“, rengti ataskaitas apie pasitikėjimo skiepais padėti ES, kad būtų galima stebėti, kaip keičiasi požiūris į skiepavimą. Remiantis šiomis ataskaitomis ir atsižvelgiant į susijusį PSO vykdomą darbą, teikti gaires, padedančias valstybėms narėms spręsti nepasitikėjimo skiepais problemą;
18. suburti skiepavimo koaliciją siekiant sutelkti Europos sveikatos priežiūros darbuotojų asociacijų ir atitinkamų šios srities studentų asociacijų atstovus, kad jie išpareigotų teikti visuomenei tikslią informaciją, kovoti su mitais ir keistis geriausios praktikos pavyzdžiais;
19. stiprinti kasmet rengiamos Europos imunizacijos savaitės poveikį, įgyvendinant ES visuomenės informuotumo didinimo iniciatyvą ir remiant valstybių narių veiklą;

20. nustatyti kliūtis, trukdančias palankių sąlygų neturintiems ir socialiai atskirtoms grupėms priklausantiems asmenims pasiskiepyti, ir remti intervencines priemones, kuriomis minėtiems asmenims didinamo galimybės pasiskiepyti, be kita ko, skatinant naudotis sveikatos priežiūros srities tarpininkų paslaugomis, ir kurti visuomeninius vietos bendruomenių tinklus, laikantis nacionalinių rekomendacijų;
21. parengti gaires, kaip pašalinti teises ir technines kliūtis, trukdančias užtikrinti nacionalinių imunizacijos informacinių sistemų sąveiką, tinkamai atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos taisykles, kaip nustatyta Komisijos komunikate „Sudaryti sąlygas skaitmeninei sveikatos priežiūros ir slaugos transformacijai bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, suteikti galių piliečiams, kurti sveikesnę visuomenę“;
22. pasitelkiant ES bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų programas toliau remti mokslinius tyrimus ir inovacijas, siekiant sukurti saugių ir veiksmingų naujų vakcinų ir optimizuoti esamas vakcinas;
23. stiprinti esamas partnerystes ir bendradarbiavimą su tarptautiniais subjektais ir pagal iniciatyvas, kaip antai su PSO ir jos Strategine imunizacijos ekspertų patariamąja grupe (SAGE), Europos technine imunizacijos ekspertų patariamąja grupe (ETAGE), pagal Pasaulinę sveikatos saugumo iniciatyvą ir darbotvarkės procesus (Pasaulinė sveikatos saugumo iniciatyva, Pasaulinė sveikatos saugumo darbotvarkė), su UNICEF ir pagal finansavimo ir mokslinių tyrimų iniciatyvas, kaip antai GAVI, CEPI, GloPID-R ir Bendro programavimo iniciatyva dėl atsparumo antimikrobinėms medžiagoms (JPIAMR);
24. remiantis su valstybėmis narėmis suderintais rodikliais ir informacija iš kitų atitinkamų šaltinių reguliariai teikti šios rekomendacijos įgyvendinimo pažangos ataskaitas.

Priimta Briuselyje 2018 m. gruodžio 7 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

B. HARTINGER-KLEIN

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

EUROPOS PARLAMENTAS

EUROPOS PARLAMENTO BIURO SPRENDIMAS

2018 m. gruodžio 10 d.

kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklės

(2018/C 466/02)

EUROPOS PARLAMENTO BIURAS,

atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 223 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdamas į Europos Parlamento narių statutą ⁽¹⁾,

atsižvelgdamas į Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 25 straipsnį,

kadangi:

- (1) pagal Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklių ⁽²⁾ (toliau – Įgyvendinimo taisyklės) 69 straipsnio 1 dalį Biuras gali kasmet indeksuoti kelionės išlaidų, dienpinigių ir bendroms išlaidoms kompensuoti skirtos išmokos sumas iki didžiausios sumos, lygios Eurostato paskelbto ankstesnių metų spalio mėnesio Europos Sąjungos metiniam infliacijos lygiui;
- (2) 2018 m. lapkričio 16 d. Eurostatas paskelbė, kad infliacijos lygis Europos Sąjungoje laikotarpiu nuo 2017 m. spalio mėn. iki 2018 m. spalio mėn. siekė 2,2 proc. Naujos sumos, pakoreguotos atsižvelgiant į tą infliacijos lygį, turėtų būti taikomos nuo 2019 m. sausio 1 d., o Įgyvendinimo taisyklės turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos;
- (3) pagal Įgyvendinimo taisyklių 69 straipsnio 2 dalį didžiausia Parlamento nario išlaidoms asmeninio personalo paslaugoms padengti skiriama suma, nurodyta Įgyvendinimo taisyklių 33 straipsnio 4 dalyje, jei reikia, kasmet turi būti indeksuojama remiantis duomenimis, nustatoma taikant Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų, nustatytų Tarybos reglamentu (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68 ⁽³⁾, 65 straipsnį;
- (4) pagal tai Komisija nustatė, kad 2018 m. koregavimo indeksas yra 1,7 proc. Todėl nuo 2018 m. liepos 1 d. didžiausia mėnesinė suma, skiriama Parlamento nario išlaidoms padėjęjo paslaugoms padengti, turėtų būti 24 943 EUR;
- (5) remiantis Papildomo (savanoriško) pensijų kaupimo fondo sąskaitomis, būtina imtis tam tikrų ekonomiškai neišvengiamų priemonių siekiant pagerinti Papildomo (savanoriško) pensijų kaupimo fondo tvarumą, spręsti didėjančią likvidumo problemą ir mažinti aktuarinį deficitą bei neigiamas pasekmes Europos mokesčių mokėtojams;

⁽¹⁾ 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento sprendimas 2005/684/EB, Euratomas, kuriuo patvirtinamas Europos Parlamento narių statusas (OL L 262, 2005 10 7, p. 1).

⁽²⁾ 2008 m. gegužės 19 d. ir liepos 9 d. Europos Parlamento biuro sprendimas dėl Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklių (OL C 159, 2009 7 13, p. 1).

⁽³⁾ OL L 56, 1968 3 4, p. 1.

- (6) šiuo tikslu ir siekiant atsižvelgti į gavėjų, kuriems jau mokama pensija, įgytas teises, tvarka, taikytina papildomų pensijų gavėjams, kurie 2019 m. sausio 1 d. neatitinka visų sąlygų, kad galėtų gauti pensiją, turėtų būti pakeista taip: turėtų būti padidintas papildomo (savanoriško) pensijos kaupimo sistemos gavėjų pensinis amžius nuo 63 (koks yra dabar) iki 65 metų ir visoms pensijų išmokoms turėtų būti įvestas 5 proc. mokestis, taikytinas po 2019 m. sausio 1 d. paskirtoms pensijoms. Tos priemonės – tai mažiausiai intervencinės priemonės, kurias įmanoma taikyti atitinkamiems asmenims;

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Igyvendinimo taisyklės iš dalies keičiamos taip:

- 1) 15 straipsnio c punktas keičiamas taip:

„c) 0,53 EUR/km, jei keliaujama automobiliu (vienos kelionės pirmyn arba atgal riba – 1 000 km), ir kėlimosi keltu ar panašiomis transporto priemonėmis išlaidos.“;

- 2) 20 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) už pirmuosius 50 km – 23,63 EUR.“;

- 3) 22 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Didžiausia kompensuojama metinė kelionės išlaidų, patiriamų 10 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais atvejais, suma – 4 454 EUR.“;

- b) 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„3. Didžiausia kompensuojama metinė kelionės išlaidų, kurias iš tikrųjų patiria komitetų arba pakomitečių pirmininkai, vykdami į konferencijas ar renginius Europos tema, susijusius su jų komitetų ar pakomitečių veiklos sritimi ir turinčius parlamentinį aspektą, suma – 4 454 EUR. Norint dalyvauti tokiuose renginiuose, būtina gauti išankstinį Parlamento pirmininko leidimą, kuris išduodamas patikrinus, ar yra lėšų atsižvelgiant į pirmiau nurodytą didžiausią sumą.“;

- 4) 24 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Kai oficiali veikla vykdoma Sąjungos teritorijoje, Parlamento nariams skiriama vienkartinė 320 EUR išmoka.“;

- 5) 26 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 25 straipsnyje numatytos mėnesinės išmokos dydis – 4 513 EUR.“;

- 6) 33 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Didžiausia mėnesio suma, skiriama 34 straipsnyje nurodyto viso asmeninio personalo išlaidoms padengti, – 24 943 EUR.“;

- 7) 76 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Papildoma pensija, į kurią buvę Parlamento nariai arba kiti gavėjai įgijo teises pagal IKIM taisyklių VII priedo 1, 3 ir 4 straipsnius iki 2019 m. sausio 1 d., toliau mokama pagal tą priedą, koks buvo taikomas iki 2018 m. gruodžio 31 d.“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Bet kokia papildoma pensija, į kurią teisės dar neįgytos 2019 m. sausio 1 d., nustatoma ir mokama pagal IKIM taisyklių VII priedo 1 ir 2 straipsnius laikantis šių sąlygų ir leidžiančių nukrypti nuostatų:

- a) pensija mokama nuo pirmos kalendorinio mėnesio, einančio po dienos, kurią Parlamento nariui sukanka 65 metai, dienos;
- b) pensijai taikomas specialusis mokestis, sudarantis 5 proc. mokėtinos pensijos nominalios sumos. Mokestis tiesiogiai pervedamas Papildomo (savanoriško) pensijų kaupimo fondui.“;

c) įterpiama tokia dalis:

„2a. Kitiems gavėjams pagal IKIM taisyklių VII priedo 3 ir 4 straipsnius mokėtinai papildomai (savanoriškai) pensijai, į kurią teisės dar neįgytos 2019 m. sausio 1 d., taikomas specialusis mokestis, sudarantis 5 proc. mokėtinos pensijos nominalios sumos. Mokestis tiesiogiai pervedamas Papildomo (savanoriško) pensijų kaupimo fondui.“.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Sprendimas taikomas nuo 2019 m. sausio 1 d., išskyrus 1 straipsnio 6 dalį, kuri taikoma nuo 2018 m. liepos 1 d.

EUROPOS KOMISIJA

Euro kursas ⁽¹⁾

2018 m. gruodžio 27 d.

(2018/C 466/03)

1 euro =

Valiuta			Valiutos kursas		
USD	JAV doleris	1,1377	CAD	Kanados doleris	1,5500
JPY	Japonijos jena	126,14	HKD	Honkongo doleris	8,9109
DKK	Danijos krona	7,4672	NZD	Naujosios Zelandijos doleris	1,6964
GBP	Svaras sterlingas	0,90073	SGD	Singapūro doleris	1,5617
SEK	Švedijos krona	10,2725	KRW	Pietų Korėjos vonas	1 276,84
CHF	Šveicarijos frankas	1,1279	ZAR	Pietų Afrikos randas	16,5208
ISK	Islandijos krona	133,00	CNY	Kinijos ženminbi juanis	7,8109
NOK	Norvegijos krona	9,9698	HRK	Kroatijos kuna	7,4125
BGN	Bulgarijos levas	1,9558	IDR	Indonezijos rupija	16 608,20
CZK	Čekijos krona	25,858	MYR	Malaizijos ringitas	4,7419
HUF	Vengrijos forintas	321,56	PHP	Filipinų pesas	59,991
PLN	Lenkijos zlotas	4,2945	RUB	Rusijos rublis	78,8767
RON	Rumunijos lėja	4,6536	THB	Tailando batas	37,026
TRY	Turkijos lira	6,0067	BRL	Brazilijos realas	4,4786
AUD	Australijos doleris	1,6161	MXN	Meksikos pesas	22,6283
			INR	Indijos rupija	79,9445

⁽¹⁾ Šaltinis: valiutų perskaičiavimo kursai paskelbti ECB.

Europos Sąjungos kombinuotosios nomenklatūros paaiškinimai

(2018/C 466/04)

Atsižvelgiant į Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 ⁽¹⁾ 9 straipsnio 1 dalies a punktą, Europos Sąjungos kombinuotosios nomenklatūros paaiškinimai ⁽²⁾ iš dalies keičiami taip:

380 puslapyje tekstas „**9406 00 Surenkamieji statiniai**“ pakeičiamas taip:

„9406 Surenkamieji statiniai

Šiai pozicijai priskiriami vadinamieji tuneliniai (arkiniai) šiltnamiai, kuriuos sudaro konstrukciniai elementai (paprastai plieno arba aliuminio vamzdžiai), sienos ir stogas (paprastai pagaminti iš plastikų arba stiklo), naudojami sodininkystėje ir daržininkystėje augalams auginti po dangą. Jie skirti naudoti lauke ilgą laiką, yra tvirtos konstrukcijos ir atsparūs oro sąlygoms. Jie turi būti tokio dydžio, kad į vidų galėtų įeiti žmonės. Jie gali būti sukonstruoti taip, kad juos būtų galima papildomai pritaikyti, pvz., juos šildyti arba juose kondicionuoti orą.

Tačiau daržininkystėje ir sodininkystėje naudojami tuneliniai (arkiniai) šiltnamiai, kuriems surenkamojo statinio požymiai nebūdingi (pvz., jie yra netvirtos konstrukcijos, skirti trumpalaikiam naudojimui, gali būti lengvai išmontuojami ir perkelti), turi būti klasifikuojami pagal medžiagą, iš kurios pagaminti konstrukciniai elementai (paprastai plieno arba aliuminio vamzdžiai), kurie nulemia gaminio esminį požymį, kaip nurodyta 3 bendrosios taisyklės b punkte.

9406 pozicijai priskiriamų gaminių pavyzdžiai:



1 paveikslas



2 paveikslas

Gaminių, klasifikuotinių pagal medžiagą, iš kurios pagaminti jų konstrukciniai elementai (vamzdžiai), pavyzdžiai:



3 paveikslas

⁽¹⁾ 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1).

⁽²⁾ OL C 76, 2015 3 4, p. 1.



4 paveikslas



5 paveikslas.“

Komisijos pranešimas dėl dabartinių valstybės pagalbos susigrąžinimo palūkanų normų ir nuo 2019 m. sausio 1 d. taikomų orientacinių bei diskonto normų 28 valstybėms narėms

(Paskelbta remiantis 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 10 straipsniu (OL L 140, 2004 4 30, p. 1))

(2018/C 466/05)

Bazinės normos apskaičiuotos remiantis Komisijos komunikatu dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 1 19, p. 6). Atsižvelgus į orientacinės normos taikymą, dar bus pridėtos atitinkamos maržos, kaip nustatyta šiame komunikate. Prie diskonto normos reikės pridėti 100 bazinių punktų maržą. 2008 m. sausio 30 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 271/2008, iš dalies keičiančiame Reglamentą (EB) Nr. 794/2004, numatyta, kad susigrąžinimo palūkanų norma taip pat bus apskaičiuojama pridedant 100 bazinių punktų, nebent konkrečiame sprendime numatyta kitaip.

Pakeistos normos nurodytos paryškintu šriftu.

Ankstesnė lentelė paskelbta OL C 412, 2018 11 14, p. 4.

Nuo	Iki	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
2019 1 1	...	-0,16	-0,16	0,00	-0,16	1,98	-0,16	0,02	-0,16	-0,16	-0,16	-0,16	-0,16	0,28	0,56	-0,16	-0,16	-0,16	-0,16	-0,16	-0,16	-0,16	1,87	-0,16	3,56	-0,31	-0,16	-0,16	1,09

Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė

(2018/C 466/06)

**Belgijos išleistos naujos proginės apyvartinės 2 eurų monetos nacionalinė pusė**

Apyvartinės eurų monetos yra teisėta mokėjimo priemonė visoje euro zonoje. Siekdama informuoti visas šalis, kurių veikla susijusi su šiomis monetomis, ir plačiąją visuomenę, Komisija skelbia visų naujo eurų monetų dizaino variantų aprašą ⁽¹⁾. Remiantis 2009 m. vasario 10 d. Tarybos išvadomis ⁽²⁾, euro zonos valstybėms narėms ir šalims, su Europos Sąjunga sudariusioms susitarimą dėl pinigų, kuriuo numatoma išleisti eurų monetas, suteikiama teisė išleisti tam tikrą proginių apyvartinių eurų monetų skaičių laikantis tam tikrų sąlygų – be kita ko, tai turi būti tik 2 eurų nominalo monetos. Tokių monetų techninės charakteristikos yra tokios pat kaip kitų 2 eurų monetų, tačiau nacionalinėje pusėje yra proginis atvaizdas, turintis didelę simbolinę prasmę tai valstybei ar visai Europai.

Monetas leidžianti šalis – Belgija.

Proga – Piterio Breigelio Vyresniojo mirties 450-osios metinės.

Dizaino aprašas. Vidinėje monetos dalyje iškaltas garsaus dailininko Piterio Breigelio Vyresniojo portretas ir paveikslas ant molberto. Virš jo – vardas ir pavardė „P. Bruegel“, mirties metai „1569“ ir mažas obeliskas, taip pat išleidimo metai „2019“.

Kadangi monetas kals Karališkoji Nyderlandų monetų kalykla, kairėje pusėje iškaltas Utrechto kalyklos ženklas – Merkurijaus lazda – ir Belgijos kalyklos direktoriaus ženklas – Herzelės savivaldybės herbas, taip pat šalies kodas BE. Dešinėje pusėje iškalti monetos kūrėjo Luco Luycxo inicialai LL. Palei vidinės dalies kraštą ratu iškalti maži taškai.

Išorinėje dalyje (žiede) pavaizduota dvylika Europos Sąjungos vėliavos žvaigždučių.

Tiražas – 155 000 monetų.

Išleidimo data – 2019 m. sausio mėn.

⁽¹⁾ Žr. OL C 373, 2001 12 28, p. 1, kur pavaizduotos visų 2002 m. išleistų eurų monetų nacionalinės pusės.

⁽²⁾ Žr. 2009 m. vasario 10 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadas ir 2008 m. gruodžio 19 d. Komisijos rekomendaciją dėl apyvartinių eurų monetų nacionalinių pusių ir išleidimo bendrųjų gairių (OL L 9, 2009 1 14, p. 52).

Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė

(2018/C 466/07)



Belgijos išleistos naujos proginės apyvartinės 2 eurų monetos nacionalinė pusė

Apyvartinės eurų monetos yra teisėta mokėjimo priemonė visoje euro zonoje. Siekdama informuoti visas šalis, kurių veikla susijusi su šiomis monetomis, ir plačiąją visuomenę, Komisija skelbia visų naujo eurų monetų dizaino variantų aprašą ⁽¹⁾. Remiantis 2009 m. vasario 10 d. Tarybos išvadomis ⁽²⁾, euro zonos valstybėms narėms ir šalims, su Europos Sąjunga sudariusioms susitarimą dėl pinigų, kuriuo numatoma išleisti eurų monetas, suteikiama teisė išleisti tam tikrą proginių apyvartinių eurų monetų skaičių laikantis tam tikrų sąlygų – be kita ko, tai turi būti tik 2 eurų nominalo monetos. Tokių monetų techninės charakteristikos yra tokios pat kaip kitų 2 eurų monetų, tačiau nacionalinėje pusėje yra proginis atvaizdas, turintis didelę simbolinę prasmę tai valstybei ar visai Europai.

Monetas leidžianti šalis – Belgija.

Proga – Europos pinigų instituto (EPI) 25-osios metinės.

Dizaino aprašas. Vidinėje monetos dalyje iškaltas pirmojo EPI pirmininko Alexandre Lamfalussy portretas, dešinėje apačioje – jo vardas ir pavardė. Kairės pusės centre iškalta santrumpa „EMI“, o virš jos metai „1994“ – tai instituto įsteigimo ir Lamfalussy paskyrimo pirmuoju pirmininku metai. Žemiau santrumpos „EMI“ pavaizduotos nuo viršaus į apačią viena ant kitos krentančios monetos, ant kurių iškalti įrašai „€“, „ECU“ ir „BEF“. Kadangi šias monetas išleidžia Belgija, pasirinkome mūsų ankstesnės nacionalinės valiutos santrumpą „BEF“. Šis atvaizdas – tai perėjimo nuo nacionalinės valiutos prie Europos bendros valiutos – euro – simbolis, nes pagrindinis EPI tikslas buvo sukurti Europos centrinių bankų sistemą, įskaitant ECB, ir naująją valiutą. Monetos kairės pusės viršutinėje dalyje iškaltas įrašas „European Monetary Institute“.

Kadangi monetas kals Karališkoji Nyderlandų monetų kalykla, kairėje pusėje iškaltas Utrechto kalyklos ženklas – Merkurijaus lazda – ir Belgijos kalyklos direktoriaus ženklas – Herzelės savivaldybės herbas. Apačioje – šalies kodas „BE“ ir metai „2019“. Dešinėje pusėje iškalti monetos kūrėjo Luco Luycx inicialai LL.

Išorinėje dalyje (žiede) pavaizduota dvylika Europos Sąjungos vėliavos žvaigždučių.

Tiražas – 155 000 monetų.

Išleidimo data – 2019 m. sausio mėn.

⁽¹⁾ Žr. OL C 373, 2001 12 28, p. 1, kur pavaizduotos visų 2002 m. išleistų eurų monetų nacionalinės pusės.

⁽²⁾ Žr. 2009 m. vasario 10 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadas ir 2008 m. gruodžio 19 d. Komisijos rekomendaciją dėl apyvartinių eurų monetų nacionalinių pusių ir išleidimo bendrųjų gairių (OL L 9, 2009 1 14, p. 52).

Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė

(2018/C 466/08)

**Vokietijos išleistos naujos proginės apyvartinės 2 eurų monetos nacionalinė pusė**

Apyvartinės eurų monetos yra teisėta mokėjimo priemonė visoje euro zonoje. Siekdama informuoti visas šalis, kurių veikla susijusi su šiomis monetomis, ir plačiąją visuomenę, Komisija skelbia visų naujo eurų monetų dizaino variantų aprašą ⁽¹⁾. Remiantis 2009 m. vasario 10 d. Tarybos išvadomis ⁽²⁾, euro zonos valstybėms narėms ir šalims, su Europos Sąjunga sudariusioms susitarimą dėl pinigų, kuriuo numatoma išleisti eurų monetas, suteikiama teisė išleisti tam tikrą proginių apyvartinių eurų monetų skaičių laikantis tam tikrų sąlygų – visų pirma tai turi būti tik 2 eurų nominalo monetos. Tokių monetų techninės charakteristikos yra tokios pat kaip kitų 2 eurų monetų, tačiau nacionalinėje pusėje yra proginis atvaizdas, turintis didelę simbolinę prasmę tai valstybei ar visai Europai.

Monetas leidžianti šalis – Vokietija.

Proga – Bundesrato įsteigimo 70-ies metų sukaktis.

Dizaino aprašas. Monetoje pavaizduotas labai detalai ir subtiliai iškaltas Bundesrato pastatas. Monetos vidinės dalies viršuje iškaltas atitinkamos kalyklos ženklas („A“, „D“, „F“, „G“ arba „J“), kūrėjo inicialai ir metai „2019“. Monetos vidinės dalies apačioje iškaltas įrašas „BUNDESRAT“ ir Vokietijos – monetas išleidžiančios šalies – kodas „D“.

Išorinėje dalyje (žiede) pavaizduota dvylika Europos Sąjungos vėliavos žvaigždžių.

Numatomas tiražas – 30 000 000.

Išleidimo data – 2019 m. sausio / vasario mėn.

⁽¹⁾ Žr. OL C 373, 2001 12 28, p. 1, kur pavaizduotos visų 2002 m. išleistų eurų monetų nacionalinės pusės.

⁽²⁾ Žr. 2009 m. vasario 10 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadas ir 2008 m. gruodžio 19 d. Komisijos rekomendaciją dėl apyvartinių eurų monetų nacionalinių pusių ir išleidimo bendrųjų gairių (OL L 9, 2009 1 14, p. 52).

Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė

(2018/C 466/09)

*Ispanijos išleistos naujos proginės apyvartinės 2 eurų monetos nacionalinė pusė*

Apyvartinės eurų monetos yra teisėta mokėjimo priemonė visoje euro zonoje. Siekdama informuoti visas šalis, kurių veikla susijusi su šiomis monetomis, ir plačiąją visuomenę, Komisija skelbia visų naujo eurų monetų dizaino variantų aprašą ⁽¹⁾. Remiantis 2009 m. vasario 10 d. Tarybos išvadomis ⁽²⁾, euro zonos valstybėms narėms ir šalims, su Europos Sąjunga sudariusioms susitarimą dėl pinigų, kuriuo numatoma išleisti eurų monetas, suteikiama teisė išleisti tam tikrą proginių apyvartinių eurų monetų skaičių laikantis tam tikrų sąlygų – visų pirma tai turi būti tik 2 eurų nominalo monetos. Tokių monetų techninės charakteristikos yra tokios pat kaip kitų 2 eurų monetų, tačiau nacionalinėje pusėje yra proginis atvaizdas, turintis didelę simbolinę prasmę tai valstybei ar visai Europai.

Monetas leidžianti šalis – Ispanija.

Proga – UNESCO pasaulio kultūros ir gamtos paveldo vietovės – Avilos senamiestis ir už jo sienos esančios bažnyčios.

Dizaino aprašas. Avilos miestas, kurį supa geriausiai išsilaikiusi Ispanijos siena, išlaikė griežtą ir gryną viduramžių stilių.

Monetos centre pavaizduota nedidelė Avilos sienos dalis. Viršuje puslankiu iškaltas žodis „ESPANA“, išleidimo metai „2019“ ir kalyklos ženklas.

Išorinėje dalyje (žiede) pavaizduota dvylika Europos Sąjungos vėliavos žvaigždučių.

Numatomas tiražas – 1 000 000.

Išleidimo data – 2019 m. pirmasis ketvirtis.

⁽¹⁾ Žr. OL C 373, 2001 12 28, p. 1, kur pavaizduotos visų 2002 m. išleistų eurų monetų nacionalinės pusės.

⁽²⁾ Žr. 2009 m. vasario 10 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadas ir 2008 m. gruodžio 19 d. Komisijos rekomendaciją dėl apyvartinių eurų monetų nacionalinių pusių ir išleidimo bendrųjų gairių (OL L 9, 2009 1 14, p. 52).

Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė

(2018/C 466/10)

*Italijos išleistos naujos proginės apyvartinės 2 eurų monetos nacionalinė pusė*

Apyvartinės eurų monetos yra teisėta mokėjimo priemonė visoje euro zonoje. Siekdama informuoti visas šalis, kurių veikla susijusi su šiomis monetomis, ir plačiąją visuomenę, Komisija skelbia visų naujo eurų monetų dizaino variantų aprašą ⁽¹⁾. Remiantis 2009 m. vasario 10 d. Tarybos išvadomis ⁽²⁾, euro zonos valstybėms narėms ir šalims, su Europos Sąjunga sudariusioms susitarimą dėl pinigų, kuriuo numatoma išleisti eurų monetas, suteikiama teisė išleisti tam tikrą proginių apyvartinių eurų monetų skaičių laikantis tam tikrų sąlygų – visų pirma tai turi būti tik 2 eurų nominalo monetos. Tokių monetų techninės charakteristikos yra tokios pat kaip kitų 2 eurų monetų, tačiau nacionalinėje pusėje yra proginis atvaizdas, turintis didelę simbolinę prasmę tai valstybei ar visai Europai.

Monetas leidžianti šalis – Italija.

Proga – Leonardo da Vinčio mirties 500-osios metinės.

Dizaino aprašas. Monetoje pavaizduotas Leonardo da Vinčio paveikslas „Dama con l'ermellino“ („Dama su šermuonėliu“) (Čartoriskių muziejus Krokuvoje). Kairėje iškaltas įrašas „Leonardo“, autorės Marijos Angelos Cassolio inicialai „MAC“ ir Italijos Respublikos akronimas „IR“; dešinėje – Romos kalyklos ženklas „R“ ir datos „1519–2019“ – Leonardo da Vinčio mirties metai ir monetos išleidimo metai.

Išorinėje dalyje (žiede) pavaizduota dvylika Europos Sąjungos vėliavos žvaigždžių.

Numatomas tiražas – 3 000 000.

Išleidimo data – 2019 m. sausio mėn.

⁽¹⁾ Žr. OL C 373, 2001 12 28, p. 1, kur pavaizduotos visų 2002 m. išleistų eurų monetų nacionalinės pusės.

⁽²⁾ Žr. 2009 m. vasario 10 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadas ir 2008 m. gruodžio 19 d. Komisijos rekomendaciją dėl apyvartinių eurų monetų nacionalinių pusių ir išleidimo bendrųjų gairių (OL L 9, 2009 1 14, p. 52).

Nauja apyvartinių eurų monetų nacionalinė pusė

(2018/C 466/11)

**Liuksemburgo išleistos naujos proginės apyvartinės 2 eurų monetos nacionalinė pusė**

Apyvartinės eurų monetos yra teisėta mokėjimo priemonė visoje euro zonoje. Siekdama informuoti visas šalis, kurių veikla susijusi su šiomis monetomis, ir plačiąją visuomenę, Komisija skelbia visų naujo eurų monetų dizaino variantų aprašą ⁽¹⁾. Remiantis 2009 m. vasario 10 d. Tarybos išvadomis ⁽²⁾, euro zonos valstybėms narėms ir šalims, su Europos Sąjunga sudariusioms susitarimą dėl pinigų, kuriuo numatoma išleisti eurų monetas, suteikiama teisė išleisti tam tikrą proginių apyvartinių eurų monetų skaičių laikantis tam tikrų sąlygų – visų pirma tai turi būti tik 2 eurų nominalo monetos. Tokių monetų techninės charakteristikos yra tokios pat kaip kitų 2 eurų monetų, tačiau nacionalinėje pusėje yra proginis atvaizdas, turintis didelę simbolinę prasmę tai valstybei ar visai Europai.

Monetas leidžianti šalis – Liuksemburgas.

Proga – Didžiosios Hercogienės Šarlotės 100-osios karūnavimo metinės.

Dizaino aprašas. Monetos kairėje pusėje pavaizduotas Jo Karališkosios Prakilnybės Didžiojo Hercogo Henrio portretas, o dešinėje – Didžiosios Hercogienės Šarlotės portretas. Apačioje – monetas leidžiančios šalies pavadinimas „LUXEMBOURG“, o po juo – išleidimo metai „2019“. Viršuje, aplink portretus puslankiu iškaltas įrašas „Centenaire de l'accession au trône de la Grande-Duchesse Charlotte“ (Didžiosios Hercogienės Šarlotės 100-osios karūnavimo metinės).

Išorinėje dalyje (žiede) pavaizduota dvylika Europos Sąjungos vėliavos žvaigždučių.

Numatomas tiražas – 500 000.

Išleidimo data – 2019 m. sausio mėn.

⁽¹⁾ Žr. OL C 373, 2001 12 28, p. 1, kur pavaizduotos visų 2002 m. išleistų eurų monetų nacionalinės pusės.

⁽²⁾ Žr. 2009 m. vasario 10 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadas ir 2008 m. gruodžio 19 d. Komisijos rekomendaciją dėl apyvartinių eurų monetų nacionalinių pusių ir išleidimo bendrųjų gairių (OL L 9, 2009 1 14, p. 52).

VALSTYBIŲ NARIŲ PRANEŠIMAI

Komisijos pranešimas, teikiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių 17 straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka

Kvietimas dalyvauti su viešosiomis paslaugomis susijusius įsipareigojimus atitinkančių reguliariojo oro susisiekimo paslaugų teikimo konkurse

(Tekstas svarbus EEE)

(2018/C 466/12)

Valstybė narė	Portugalija
Maršrutai	Bragansa–Vila Realis–Vizėjus–Kaskaisas–Portimaunas–Kaskaisas–Vizėjus–Vila Realis–Bragansa
Sutarties galiojimo trukmė	4 metai pradėjus teikti paslaugas
Pasiūlymų teikimo terminas	62 diena nuo šio kvietimo paskelbimo
Adresas, kuriuo galima gauti kvietimo dalyvauti konkurse tekstą ir visą atitinkamą su viešuoju konkursu ir su įsipareigojimais, susijusiais su viešąja paslauga, susijusią informaciją ir (arba) dokumentus	Visus dokumentus galima gauti http://www.saphety.com Išsamesnės informacijos teiraukitės: Ministry of Planning and Infrastructure (Planavimo ir infrastruktūros ministerija) Office of the Secretary of State for Infrastructure Av. Barbosa do Bocage n.º 5 – 2.º andar 1049-039 Lisboa PORTUGAL E. paštas gab.infraestruturas@mpi.gov.pt

2019 m. švenčių dienos

(2018/C 466/13)

Belgique/België	1.1, 2.1, 22.4, 1.5, 8.5, 30.5, 10.6, 11.7, 21.7, 15.8, 27.9, 1.11, 2.11, 11.11, 15.11, 25.12, 26.12, 27.12, 30.12, 31.12
България	1.1, 3.3, 4.3, 26.4, 27.4, 28.4, 29.4, 1.5, 6.5, 24.5, 6.9, 22.9, 23.9, 24.12, 25.12, 26.12
Česká republika	1.1, 19.4, 22.4, 1.5, 8.5, 5.7, 6.7, 28.9, 28.10, 17.11, 24.12, 25.12, 26.12
Danmark	1.1, 18.4, 19.4, 21.4, 22.4, 17.5, 30.5, 9.6, 10.6, 25.12, 26.12
Deutschland	1.1, 19.4, 22.4, 1.5, 30.5, 10.6, 3.10, 25.12, 26.12
Eesti	1.1, 24.2, 19.4, 21.4, 1.5, 9.6, 23.6, 24.6, 20.8, 24.12, 25.12, 26.12
Éire/Ireland	1.1, 18.3, 22.4, 6.5, 3.6, 5.8, 28.10, 25.12, 26.12
Ελλάδα	1.1, 6.1, 11.3, 25.3, 26.4, 29.4, 1.5, 17.6, 15.8, 28.10, 25.12, 26.12
España	1.1, 19.4, 1.5, 15.8, 12.10, 1.11, 6.12, 25.12
France	1.1, 22.4, 1.5, 8.5, 30.5, 10.6, 14.7, 15.8, 1.11, 11.11, 25.12
Hrvatska	1.1, 6.1, 22.4, 1.5, 20.6, 22.6, 25.6, 5.8, 15.8, 8.10, 1.11, 25.12, 26.12
Italia	1.1, 6.1, 22.4, 25.4, 1.5, 2.6, 15.8, 1.11, 8.12, 25.12, 26.12
Κύπρος/Kıbrıs	1.1, 6.1, 11.3, 25.3, 1.4, 26.4, 29.4, 1.5, 17.6, 15.8, 1.10, 28.10, 24.12, 25.12, 26.12
Latvija	1.1, 19.4, 21.4, 22.4, 1.5, 4.5, 6.5, 23.6, 24.6, 18.11, 24.12, 25.12, 26.12, 31.12
Lietuva	1.1, 16.2, 11.3, 21.4, 22.4, 1.5, 5.5, 3.6, 24.6, 6.7, 15.8, 1.11, 24.12, 25.12, 26.12
Luxembourg	1.1, 22.4, 1.5, 30.5, 10.6, 23.6, 15.8, 1.11, 25.12, 26.12
Magyarország	1.1, 15.3, 19.4, 22.4, 1.5, 20.8, 23.10, 1.11, 25.12, 26.12
Malta	1.1, 10.2, 19.3, 31.3, 19.4, 1.5, 7.6, 29.6, 15.8, 8.9, 21.9, 8.12, 13.12, 25.12
Nederland	1.1, 21.4, 22.4, 27.4, 30.5, 31.5, 9.6, 10.6, 25.12, 26.12, 27.12
Österreich	1.1, 6.1, 22.4, 1.5, 30.5, 10.6, 20.6, 15.8, 26.10, 1.11, 8.12, 25.12, 26.12
Polska	1.1, 6.1, 21.4, 22.4, 1.5, 3.5, 9.6, 20.6, 15.8, 1.11, 11.11, 25.12, 26.12
Portugal	1.1, 19.4, 21.4, 25.4, 1.5, 10.6, 20.6, 15.8, 5.10, 1.11, 1.12, 8.12, 25.12
România	1.1, 2.1, 24.1, 26.4, 28.4, 29.4, 1.5, 1.6, 16.6, 17.6, 15.8, 30.11, 1.12, 25.12, 26.12
Slovenija	1.1, 2.1, 8.2, 21.4, 22.4, 27.4, 1.5, 2.5, 9.6, 25.6, 15.8, 31.10, 1.11, 25.12, 26.12

Slovensko	1.1, 6.1, 19.4, 22.4, 1.5, 8.5, 5.7, 29.8, 1.9, 15.9, 1.11, 17.11, 24.12, 25.12, 26.12
Suomi/Finland	1.1, 6.1, 19.4, 21.4, 22.4, 1.5, 30.5, 9.6, 22.6, 2.11, 6.12, 25.12, 26.12
Sverige	1.1, 6.1, 19.4, 21.4, 22.4, 1.5, 30.5, 6.6, 9.6, 22.6, 2.11, 25.12, 26.12
United Kingdom	Wales and England: 1.1, 19.4, 22.4, 6.5, 27.5, 26.8, 25.12, 26.12 Northern Ireland: 1.1, 2.1, 19.4, 6.5, 27.5, 5.8, 30.11, 2.12, 25.12, 26.12 Scotland: 1.1, 17.3, 18.3, 19.4, 22.4, 6.5, 27.5, 12.7, 26.8, 25.12, 26.12

V

(Nuomonės)

KITI AKTAI

EUROPOS KOMISIJA

Bendrojo dokumento, kuris iš dalies pakeistas pateikus nereikšmingo pakeitimo paraišką pagal Reglamento (ES) Nr. 1151/2012 53 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, paskelbimas

(2018/C 466/14)

Europos Komisija patvirtino šį nereikšmingą pakeitimą pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 664/2014 ⁽¹⁾ 6 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą.

Šio nereikšmingo pakeitimo paraiška viešai skelbiama Komisijos duomenų bazėje DOOR.

BENDRASIS DOKUMENTAS

„SIDRA DE ASTURIAS“/„SIDRA D’ASTURIES“**ES Nr. PDO-ES-0260-AM01–2017 10 31****SKVN (X) SGN ()****1. Pavadinimas**

„Sidra de Asturias“/„Sidra d’Asturies“

2. Valstybė narė arba trečioji šalis

Ispanija

3. Žemės ūkio produkto arba maisto produkto aprašymas**3.1. Produkto tipas**

1.8 klasė. Kiti Sutarties I priede išvardyti produktai (prieskoniai ir kt.)

3.2. Produkto, kurio pavadinimas nurodytas 1 punkte, aprašymas

Saugoma kilmės vietos nuoroda „Sidra de Asturias“ gali būti ženklinami šie produktai:

- Sidras – gėrimas, pagamintas iš visiškos ar dalinės šviežių obuolių ar jų misos alkoholio fermentacijos. Jo minimali alkoholio koncentracija yra 5 % tūrio.

Sausu sidru vadinamas sidras, kuriame cukraus kiekis sudaro mažiau kaip 30 g litre, pusiau sausu – nuo 30 iki 50 g litre, o saldžiu – daugiau kaip 50 g litre, neviršijant 80 g litre ribos.

Sidrui yra būdingos šios juslinės savybės: grynas sausas, pusiau sausas ar saldus skonis; jame yra didelių ir mažų antrinės fermentacijos anglies dioksido burbuliukų ir putų; švarus ir malonus kvapas, primenantis šviežius obuolius ar jų tyrę. Tai yra skaidrus, spindintis gėrimas su įvairiais geltonais atspalviais.

- Natūralus sidras – iš visiškos ar dalinės šviežių obuolių ar jų misos alkoholio fermentacijos ir pagal tradicinius metodus pagamintas gėrimas be cukraus, prisodrintas išskirtinai antrinės fermentacijos anglies dioksido. Jo minimali alkoholio koncentracija yra 5 % tūrio.

Natūraliam sidrui būdingas grynas skonis, kuriame išlaikyta rūgštumo ir kartumo pusiausvyra; jis yra lengvai natūraliai putojantis. Gėrimas yra švaraus ir šviežio įvairių priemaišų ar vaisinio ir lengvai rūgštaus kvapo. Skaidrus, spindintis gėrimas su įvairiais geltonais ir šiaudo spalvos atspalviais.

⁽¹⁾ OL L 179, 2014 6 19, p. 17.

Leidžiami procesai

1. Misa

- a) misos gamyba spaudžiant sidro gamybai naudojamos leidžiamos obuolių veislės ar jų mišinio obuolius,
- b) šaltų ir inertinių dujų panaudojimas natūraliai misai išsaugoti,
- c) filtravimas ir skaidrinimas leidžiamomis medžiagomis ir pektino fermentais (enzimais),
- d) misos sudėties keitimas leidžiamomis medžiagomis,
- e) misos, gautos spaudžiant saldinti skirtų veislių obuolius, koncentracija.

2. Sidras

- a) saugomų sidrų mišinys,
- b) gamybos, dekantavimo, skaidrinimo ir filtravimo metu taikomi procesai,
- c) apdorojimas šalčiu,
- d) sudėties keitimas leidžiamomis medžiagomis,
- e) inertinių dujų (azoto) panaudojimas sidrui išlaikyti,
- f) fermentacija naudojant atrinktas mieles,
- g) anglirūgštės pridėjimas prieš išpilstymą į butelius. Naudojamos tik antrinės fermentacijos dujos, išsiskyrusios misos fermentacijos proceso metu,
- h) saldinimas cukraus sirupu, natūralia misa ar koncentruota obuolių misa, pridedant ne daugiau kaip 80 g cukraus vienam litrui, ir ne daugiau kaip 1 proporcinė daliai pagal turį skysčio tenkant dešimčiai sidro pagrindo dalių.

3. Natūralus sidras

- a) saugomų sidrų mišinys,
- b) gamybos, dekantavimo, skaidrinimo ir filtravimo metu taikomi procesai,
- c) apdorojimas šalčiu,
- d) sudėties keitimas leidžiamomis medžiagomis,
- e) inertinių dujų (azoto) panaudojimas sidrams išlaikyti,
- f) fermentacija naudojant atrinktas mieles.

Draudžiami procesai

1. Misa

- a) bet koks veiksmas, kurio metu pakeičiama natūralios obuolių misos natūrali cukraus koncentracija,
- b) natūralios misos mišinys bet kokiomis proporcinėmis dalimis su koncentruota misa,
- c) dirbtinis misos aromatizavimas,
- d) pasterizavimas.

2. Sidras

- a) dirbtinis natūralios alkoholio koncentracijos didinimas,
- b) sudėties pakeitimas ir (arba) neleidžiamų produktų pridėjimas,

- c) vandens įpylimas bet kurio gamybos etapo metu,
- d) vyno, fermentuotų vaisių ir (arba) bet kokios rūšies alkoholio įmaišymas,
- e) dirbtinų saldiklių ir dekstrinų panaudojimas,
- f) kitų nei karamelinio cukraus dažančiųjų medžiagų panaudojimas,
- g) esterių, kvapiųjų medžiagų ir panašių bet kokios kilmės ir tipo medžiagų panaudojimas,
- h) pasterizavimas,
- i) prisodrinimas antrinės fermentacijos anglies dioksidu.

3. Natūralus sidras

- a) visi 2 punkte išvardyti procesai,
- b) prisodrinimas bet kokios kilmės anglies dioksidu,
- c) bet kokios rūšies cukraus panaudojimas.

Natūraliam sidrui būdingos tokios fizikinės ir cheminės savybės:

Lakiųjų rūgščių kiekis: < 2,0 g/l acto rūgšties. Alkoholio koncentracija: > 5 % (pagal tūrį). Iš viso sieros dioksido: < 150 mg/l. Angliarūgštės slėgis butelyje (20 °C): > 0,5 atm.

Sidrui būdingos tokios fizikinės ir cheminės savybės:

Lakiųjų rūgščių kiekis: < 2,0 g/l acto rūgšties. Alkoholio koncentracija: > 5 % (pagal tūrį). Iš viso sieros dioksido: < 200 mg/l. Angliarūgštės slėgis butelyje (20 °C): > 3 atm.

3.3. *Pašarai (taikoma tik gyvūniniams produktams) ir žaliavos (taikoma tik perdirbtiems produktams)*

Tiek sidras, tiek natūralus sidras gaminami iš sidrui gaminti skirtų obuolių, tradiciškai auginamų geografinėje vietovėje.

Leidžiamos veislės pagal jų rūgštingumą ir bendrą fenolinių junginių koncentraciją yra klasifikuojamos į devynias grupes: saldžiąją, saldžiai karčiąją, karčiąją, pusiau rūgščiąją, pusiau rūgščiąją kartaus skonio, karčiąją pusiau rūgštaus skonio, rūgščiąją, rūgščiai karčiąją ir karčiai rūgščiąją.

Technologinio klasifikavimo grupės

Rūgščioji:

Blanquina, Limón Montés, Teórica, San Roqueña, Raxao, Fuentes, Xuanina, Regona, Prieta, Collaos, Josefa, Carrandona, Raxila Ácida, Collaina, Raxina Marelo, Perurico Precoz, Perurico, Raxona Ácida, Raxina Ácida, Arbeya, Reineta Caravia, Durón Encarnado, Fresnosa, Peñarudes, Perracabiella, Reineta Encarnada, Repinaldo de Hueso, San Justo ir Sucu.

Rūgščiai karčioji:

Beldredo, Picón, Madiedo, Martina ir Montoto.

Karčioji:

Clara, Amariega ir Cladurina.

Karčioji-rūgščioji:

Meana, Lin, Cladurina Amargoácida ir Rosadona.

Karčioji pusiau rūgštaus skonio:

Durcolorá ir Colorá Amarga.

Pusiau rūgščioji:

Solarina, De la Riega, Carrió, Perico, Perezosa, Dura de Tresali, Panquerina, Raxila Rayada, Antonona, Chata Encarnada, Durón d'Arroes, Maria Elena, Mariñana, Miyeres, Repinaldo Caravia, Reineta Pinta ir Celso.

Pusiau rūgščioji kartaus skonio:

Montes de Lamera ir Corchu.

Saldžioji:

Ernestina, Verdialona, Raxila Dulce, Raxina Dulce, Raxona Dulce, Chata Blanca, Cristalina, Dura, Montés de Flor, Paraguas ir Verdosa.

Saldžiai karčioji:

Coloradona, Raxina Amarga ir Raxarega.

3.4. Specialūs gamybos veiksmai, atliktini nustatytoje geografinėje vietovėje

SKVN „Sidra de Asturias/Sidra d'Asturies“ ženklinami produktai (natūralus sidras ir sidras) yra gaminami iš leidžiamų sidrai gaminti naudojamų veislių obuolių, auginamų reguliavimo tarybos registre įrašytuose sklypuose. Žaliava perdirbama įrenginiuose, kurie taip pat yra įtraukti į registrą ir įrengti auginimo (perdirbimo) vietovėje, sėkmingai atlikus jų gamybos ir perdirbimo veiksmų patikrinimus, susijusius su: veislėmis, auginimo technologijomis, pirmine žaliava, spaudimu, perdirbimo procesu, išpilstymu į butelius ir ženkliniu pagal reguliavimo tarybos parengtą dokumentais pagrįstą kokybės sistemą.

Gaminant sidrą reikia ypač stebėti, kad jis būtų prisodrinamas išskirtinai antrinės fermentacijos anglies dioksido dujomis, gautomis misos fermentacijos proceso metu, ir kad tai būtų padaryta prieš išpilstymą į butelius po jų išsiskyrimo, gryninimo, spaudimo, filtravimo ir sukaupimo. Visi šie procesai turi būti prižiūrimi pagal reguliavimo tarybos kokybės vadove pateiktas instrukcijas, kuriose nustatomi būtiniausi anglies dioksido dujų nustatymo analizės technologijų reikalavimai, apibrėžiant pastovų lengvųjų izotopų ir C^{13}/C^{12} santykį, kuriuo būtų įrodoma prisodrintų dujų kilmė.

Sertifikavimo procesą sudaro apžiūros, dokumentų patikrinimai ir produkto mėginių ėmimas. Sertifikuoti sidrai gali būti ženklinami etikete su reguliavimo tarybos logotipu ir „Denominación de Origen Protegida Sidra de Asturias“ įrašu, o butelis ženklinamas reguliavimo tarybos išduota numeruota etikete.

Gamybos etapams priskiriamas obuolių plovimas ir smulkinimas. Natūrali obuolių misa išgaunama spaudžiant, fermentuojant, dekantuojant, skaidrinant, filtruojant leidžiamais produktais ir medžiagomis bei galiausiai išpilstoma į butelius.

Sidrą galima prisotinti antrinės fermentacijos anglies dioksidu, remiantis šiame dokumente numatytais sąlygomis, specifikacija ir kokybės vadovu.

3.5. Specialios produkto, kurio pavadinimas nurodytas, pjaustymo, trynimo, pakavimo ir kt. taisyklės

Išpilstymas į butelius nustatytoje vietovėje yra SKVN „Sidra de Asturias“ gamybos proceso dalis, kurios tikslas yra apsaugoti nuorodos gerą vardą išsaugant produkto autentiškumą, kokybę ir savybes, dėl kurių visiškai ir kolektyviai atsakomybę prisiima gavėjai per šiuo tikslu įsteigtą reguliavimo tarybą.

Tai palengvina gautų produktų priežiūrą ir atsekamumą išvengiant maišymo su kitais skirtingos kilmės produktais, nes gamybos regione numatyta priežiūra, už kurią atsakingi kilmės nuorodos gavėjai, yra atliekama kruopščiai ir sistemiškai, visapusiškai išmanant produkto savybes.

Gaminamą sidrą prisodrinti galima tik antrinės fermentacijos anglies dioksido dujomis, todėl prisodrinti tinkami įrenginiai turi būti šalia išpilstymo į butelius įrenginių. Nerekomenduojama sidrą vežti į kitus išpilstymo įrenginius, nes tai būtų nepatogu ir labai apsunkintų kontrolę ir galėtų pakenkti visam gamybos procesui.

3.6. Specialios produkto registruotu pavadinimu ženklinimo taisyklės

Siekiant neklaidinti vartotojų, turi būti laikomasi 1979 m. rugpjūčio 1 d. nutarimo dėl sidrų ir kitų iš obuolių gaminamų gėrimų nuostatų. Jo 17 straipsnyje nurodoma, kad ant butelių, be kitų reikalingų įrašų, turi būti atitinkama nuoroda „sidra“ („sidras“) arba „sidra natural“ („natūralus sidras“).

Sidro butelių etiketėse ir jų nugarėlėse turi būti aiškiai pažymėta saugoma kilmės vietos nuoroda „Sidra de Asturias“ ir pagal taikomą šios srities teisės aktą numatyta informacija.

Vartotojas gali aiškiai atskirti sidro rūšį pagal butelio kamštį, kuris abiem atvejais yra skirtingas. Kadangi slėgis sidro butelyje yra didesnis kaip trys atmosferos, užkimšimo sistema ir butelio forma skiriasi nuo natūralaus sidro užkimšimo sistemos ir butelio formos.

Bet kuriuo atveju užrašas SKVN „Sidra de Asturias“ turi būti pateiktas visose saugomų sidrų, atitinkančių patvirtinto įgyvendinimo reglamento reikalavimus, etiketėse. Be to, pagal bendras ženklinimo ir maisto produktų pateikimo taisykles atitinkamai reikia pateikti nuorodas „Sidra“ arba „Sidra natural“.

Visi SKVN saugomi produktai, kuriais prekiaujama, turi būti ženklinami reguliavimo tarybos išduota numeruota etikete.

4. Glaustas geografinės vietovės apibūdinimas

Obuolių auginimo ir sidro, kuriam suteikta saugomos kilmės nuoroda „Sidra de Asturias“, geografinę vietovę sudaro Astūrijos kunigaikštystės autonominė administracinė sritis – Šiaurės Ispanijos geografinis ir istorinis regionas, apimantis 78 savivaldybes (*concejos*): Allande, Aller, Amieva, Avilés, Belmonte de Miranda, Bimenes, Boal, Cabrales, Cabranes, Candamo, Cangas de Narcea, Cangas de Onís, Caravia, Carreño, Caso, Castrillón, Castropol, Coaña, Colunga, Corvera, Cudillero, Degaña, El Franco, Gijón, Gozón, Grado, Grandas de Salime, Ibias, Illano, Illas, Langreo, Las Regueras, Laviana, Lena, Llanera, Llanes, Mieres, Morcín, Muros de Nalón, Nava, Navia, Noreña, Onís, Oviedo, Parres, Peñamellera Alta, Peñamellera Baja, Pesoz, Piloña, Ponga, Pravia, Proaza, Quirós, Ribadedeva, Ribadesella, Ribera de Arriba, Riosa, Salas, San Martín de Oscos, San Martín del Rey Aurelio, Santirso de Abres, Santa Eulalia de Oscos, Santo Adriano, Sariego, Siero, Sobrescobio, Somiedo, Soto del Barco, Tapia de Casariego, Taramundi, Teverga, Tineo, Valdés, Vegadeo, Villanueva de Oscos, Villaviciosa, Villayón, Yernes ir Tameza.

Nors nustatytos geografinės vietovės plotas užima 10 560 km², Astūrija yra vienas iš labiausiai kalnuotų Europos regionų. Ši aplinkybė labai apriboja obuoliams auginti naudingą dirvožemio plotą, užimantį mažus slėnius ir kalnų šlaitus visoje nustatytoje teritorijoje (išvardytose 78 savivaldybėse).

Dėl Astūrijos regiono reljefo ir gamybos sąlygų ūkiai yra išsibarstę daugmaž po visas nustatytas savivaldybių teritorijas, todėl kaimo gyvenviečių centrai yra maži ir pasiskirstę pagal dirbamos žemės sklypus.

Astūrijos kunigaikštystėje tradiciškai sidro gamybai naudojamų obuolių auginimas laikomas mišriu ekstensyviuoju ūkininkavimu (obuolių auginimas, natūraliosios pievos). Kadangi Astūrijos regione ūkiai yra maži, sidro gamybai naudojamų obuolių auginimo ir gyvulininkystės derinys yra viena iš svarbiausių Astūrijos regiono kaimo vietovės socialinių ekonominių savybių, užtikrinančių papildomas pajamas šeimos ūkyje; be to, tai padeda išvengti kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimo ir skatina užsiimti aplinkos priežiūros veikla, taip išlaikant gyventojus šiuose vietovėse.

Kaip ir sidro gamybai naudojamų obuolių auginimo plotų pasiskirstymo atveju, spaudyklos kaip maži įrenginiai istoriškai atsirado ūkiuose, kuriuose sidras buvo gaminamas vartoti šeimoje. Laikui bėgant ši tradicija išnyko ir šiuo metu įrenginiai yra susitelkę greta infrastruktūrinių centrų ir paslaugų teikimo vietų, geriausiai pritaikytų pramonės veiklai vykdyti.

5. Ryšys su geografine vietove

Istoriniai faktai

Astūrijos kunigaikštystė yra didžiausias sidro gamybos regionas, kuriame pagaminama 80 % visos šalies sidro produkcijos. Šio regiono istorija glaudžiai susijusi su jame augančiais sidro gamybai naudojamais obuoliais ir su šio gėrimo gamyba, kaip rodo geografo Strabono pasakojimai 60 m. pr. m. e.

Gamtos veiksniai

Astūrijos regiono ūkininkai, šimtmečiais vykdę veislių atranką iš sėklų išaugintų neskiepytų medžių, atrinko duodančius gausiausią derlių, geriausiai prisitaikiusius prie aplinkos ir vedančius aukščiausios kokybės sidrui gaminti skirtus obuolius. Skirtingos veislių (saldžiosios, saldžiai karčiosios, karčiosios, pusiau rūgščiosios, pusiau rūgščiosios kartaus skonio, karčiosios pusiau rūgštaus skonio, rūgščiosios, rūgščiai karčiosios ir karčiai rūgščiosios) ir jų mišinių savybės Astūrijos regiono sidrui suteikia savitą pusiau rūgštų skonį.

Dviejų rūšių produktų (sidro ir natūralaus sidro) žymėjimą viena nuoroda lėmė Ispanijoje galiojantis kokybės standartas (1979 m. rugsėjo 1 d. ministro nutarimas), kuriuo produktai atskiriami tuo, kad gaminant „sidrą“ (t. y. ne „natūralų sidrą“), jis gali būti prisodrinamas bet kokios kilmės anglies dioksido dujų.

Abi nuoroda ženklinamų sidrų rūšys gaunamos iš „natūraliu sidru“ pavadintos rūšies. „Sidras“ gali būti prisodrinamas fermentacijos proceso metu išsiskyrusiu CO₂ (vadinasi, tik antrinės fermentacijos) ir į jį truputėlį įpilama cukraus sirupo. Pirminė žaliava, gamybos technologija ir pramoniniai įrenginiai yra beveik tokie patys, nors „natūralus sidras“ buvo pradėtas gaminti anksčiau; anglies dioksido prisodrintas sidras atsirado vėliau, XIX a., kai buvo patobulinta technologija ir atlikti tyrimai.

Geografinis pavadinimas „Asturias“ istoriškai yra siejamas su sidro gamyba ir vartojimu Ispanijoje, nes tai yra regionas, kuriame ispaniško sidro gaminama daugiausia.

Žmogaus veiksnys

Sidras yra trečiasis produktas pagal apyvartą Astūrijos maisto ir žemės ūkio sektoriuje. Natūralus sidras komerciniais tikslais gaminamas 106 tradicinėse spaudyklose. Jose šeimos tradicija yra svarbi tuo, kad daugiau kaip 60 % šių spaudyklų buvo paveldėta. Dažniausias teisinis statusas yra individualiosios įmonės ir tik 10 % yra akcinės bendrovės arba uždarnosios akcinės bendrovės. Astūrijos rinkoje parduodama 93 % visos natūralaus sidro produkcijos. Sidro gamyba verčiasi 10 įmonių, kurios kartu sudaro 61 % sektoriaus apyvartos. Nacionalinėje rinkoje realizuojama 80 % produkcijos, 13–14 % produkcijos eksportuojama, o likę 7 % suvartojami pačiame regione.

Nuoroda į paskelbtą specifikaciją

(Šio reglamento 6 straipsnio 1 dalies antra pastraipa)

https://www.asturias.es/Asturias/descargas/PDF_TEMAS/Agricultura/Alimentaci%C3%B3n/sidra_de_asturias_modificado.pdf

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)



Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT